

CONTACT
JAARGANG 67
SEPT 2017
NR 3



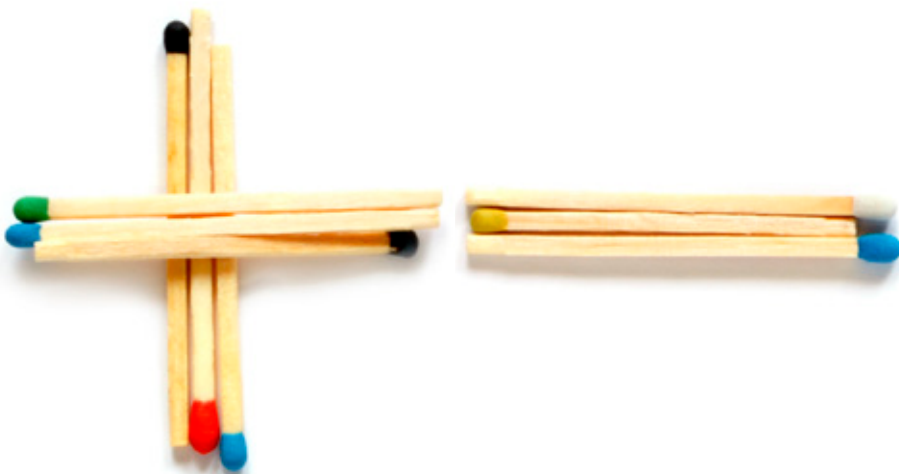
contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Batterij opladen
- 03 Meditatie Broddelen
- 04 Relaties Heel verschillend en toch samen
- 06 Verdieping Plusminus of gewoon plus?
- 08 Bibels gezien Plus of min?
- 10 Gezondheid Geen beroep van plussen en minnen
- 12 Voedsel voor de geest Een onse extra
- 14 Dialoog Paulus' plus-minus
- 16 Interview Voor wiskundige Aicha Martijn kan 1+1 ook 11 zijn
- 18 Groen! Onethische praktijken
- 19 Tenslotte Plus zonder min
- 20 ESDA Contactgegevens



plus
minus



PLUSMINUS OF GEWOON PLUS?

Tom de Bruin

of gewoon plus?

Ik heb acht broers en zussen. Acht, geen negen, geen zeven. Acht. Als ik dat zeg, dan weet u precies hoeveel broers en zussen ik heb: acht. Stel, ik vertel u hun namen: Francis, Chris, Paul, Idalette, Caroline, Julie, Kim en Kelly. Dan weet u dat dat acht namen zijn. U weet niet of dat echt mijn broers en zussen zijn natuurlijk, maar u weet dat het cijfer en de namen overeenkomen. Het zijn er acht.

U vindt dit vanzelfsprekend. Dat u een lijst met namen kunt tellen, dat u een handvol geld kunt pakken en kunt zeggen hoeveel het is. U kunt tellen, en dat vindt u normaal. Maar is dat normaal? Het is niet normaal voor kinderen. Zij scheppen graag op dat ze tot wel tien, honderd of duizend kunnen tellen. Maar als we eenmaal een beetje volwassen zijn, zien we geen beperkingen in tot hoever we kunnen tellen. Ik heb geen idee tot welk cijfer ik kan tellen, maar ik kom vast heel ver.

Cijferbeet

In de oudheid was kunnen tellen niet gewoon. Het is heel lastig cijfers hierover te vinden, maar er zijn schattingen. We denken dat de hoeveelheid mensen die kon tellen, en dan hebben we het over het verschil tussen drie, vier en vijf kunnen zien, minder dan 10% van de bevolking was. Er konden meer mensen schrijven dan tellen! Met andere woorden, ze waren analfabeet én cijferbeet.

Dat is voor mij heel moeilijk voor te stellen. Als ik lees dat Jezus twaalf discipelen had, dan weet ik hoeveel dat er zijn. Als Jezus vierduizend mannen voedt, met vrouwen en kinderen erbij, door zeven broden en wat visjes te vermenigvuldigen, en dan zeven manden overhoudt, dan weet ik precies wat al die cijfers betekenen (Matteüs 15:32–37).

En u ook. Maar de mensen die de Bijbel voor het eerst voorlezen, de mensen die het voor het eerst hoorden, en misschien zelfs de mensen die de Bijbel schreven, die hadden moeite met cijfers. Velen waren cijferbeet.

Geen getallen maar waarden

Als een cijfer dan geen getal betekende voor deze mensen, wat dan wél? Getallen symboliseerden waarden voor hen. Het cijfer hoefde niet persé overeen te komen met het aantal. Waarom? Heel simpel: ze konden toch niet tellen. Als ik zeg dat ik zeven broers en zussen heb, dan klinkt dat toch veel mooier? Zeven is een veel beter cijfer dan acht. Dus ik zou best kunnen zeggen dat ik zeven broers en zussen heb. Geen probleem, behalve voor degenen die wél kunnen tellen.

Misschien gelooft u mij niet? Pak uw Bijbel en ga eens tellen in Matteüs 1:1–17. Matteüs zegt: ‘Van Abraham tot David telt de lijst dus veertien generaties, van David tot de Babylonische ballingschap veertien generaties, en van de Babylonische ballingschap tot Christus veertien generaties.’ Drie keer veertien, dus. Maar als u goed telt, dan telt u veertien, veertien, dertien. Als u deze lijst vergelijkt met Kronieken, dan ziet u nog meer ‘telfouten’. Is dat ‘foutje bedankt’? of betekenen de cijfers meer dan alleen hun getal?



➤ Cijfers zijn een getal én een waarde

Zeven en bijna zeven

In de Bijbel kunnen we cijfers vaak beter zien als waarde dan als getal. 'Zeven' betekent niet dat er zeven dingen zijn, maar dat er precies genoeg zijn, dat er voldoende zijn. Er zijn zeven dagen in de week, zeven altaren in de tempel (Numeri 23:1–29), olie en bloed wordt zeven keer besprenkeld (Leviticus 4:6), je bent vaak zeven dagen onrein (Leviticus 15:19), om maar een paar te noemen. Zeven is nooit te veel, nooit te weinig, maar precies goed. Als we dan lezen dat Jezus *zeven* broden heeft om de mensen te voeden, en dan *zeven* manden overhoudt—dan weten we nu wat dat betekent.

Als zeven een geweldige hoeveelheid is, dan ligt het ook voor de hand wat zes is. Het is *nét* geen zeven, *nét* niet. Geen wonder dat het nummer van het beest, de grote vijand van de mensheid, drie keer zes is. Hetzelfde geldt ook voor drie-en-een-half, precies de helft van zeven—niet goed dus. Vaak duren slechte dingen in de Bijbel drie-en-een-half jaar, wat je ook wel tegenkomt als 1260 dagen (b.v. Openbaring 11:3, 12:6) of tijd, tijden en een halve tijd (b.v. Daniël 7:25, 12:7).

Andere getallen

In de Bijbel heeft de wereld vier hoeken (Jesaja 11:12) en er zijn vier winden (Jeremia 49:36). Uit Eden komen vier rivieren voort die de hele wereld bevoeien (Genesis 2:10–14). Het getal vier betekent dus iets als wereldwijd of geheel. Geen wonder dat God omgeven is door vier beesten (Ezechiël 1:10, Openbaring 4:6–7) of dat zijn naam YHWH

bestaat uit vier letters, want wie is wereldwijd of completer dan God? Twaalf is een ingewikkelder getal. Aan de ene kant heeft het te maken met het universum, in een algemene culturele betekenis. Er zijn twaalf sterrenbeelden, twaalf maanden in een jaar, en zelfs twaalf uren in een dag (Johannes 11:9). Aan de andere kant had twaalf voor de Israëlieten de betekenis van uitverkoren zijn: God koos twaalf stammen uit die zijn volk zijn. Daarom koos Jezus ook twaalf discipelen uit, één voor elke stam (Marcus 3:14). Daarom kiest God 144.000 (twaalf maal twaalfduizend) mensen uit (Openbaring 7:5–8), en staat de beschrijving van het nieuwe Jeruzalem vol met het getal twaalf (Openbaring 21:1–22:2). Ook getallen als duizend (heel veel) en veertig (een complete periode) hebben hun eigen bijzondere waarde.

Plusminus?

Voor ons als bijbellezers die geen cijferbeten zijn, kan die gelaagtheid van getallen een uitdaging zijn. Zeker als we kijken naar bepaalde profetieën, waar het rekenen met getallen juist heel belangrijk is. Maar is dat een probleem? De Bijbel is geschreven met de hulp van de heilige Geest. Zelfs al had de schrijver problemen met tellen, de heilige Geest kan vast tellen als de beste. Het gaat er niet om dat de getallen *plusminus* kloppen, maar juist dat de getallen *plus* zijn. Ze zijn een getal *plus* een waarde. Er waren niet alleen twaalf discipelen, maar er waren twaalf *uitverkoren* discipelen. Jezus had niet alleen zeven broden, Jezus had zeven *precies genoeg* broden. Er zijn vier evangeliën: vier *samen compleet* evangeliën. Als u voortaan getallen in de Bijbel leest, tel ze gerust, maar denk ook na over wat ze voor de oorspronkelijke, cijferbete lezers betekenden.

Fotos pagina's 6&7:
Olga Popova/Shutterstock.com